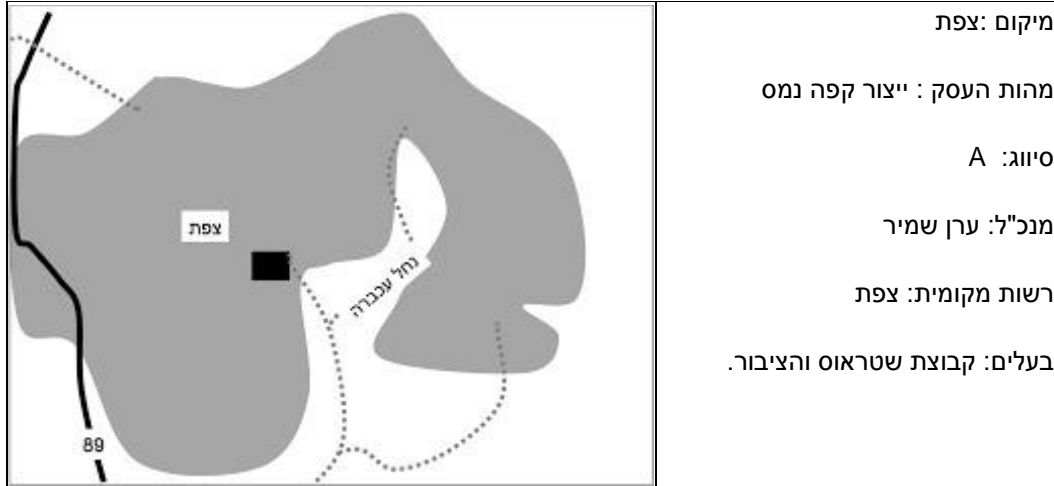

שטראוס קפה נמס עילית

אחד ממפעלי קבוצת שטראוס. עוסק בייצור קפה (קפה נמס עלית).

בבדיקה שעשינו הסתמכנו על המסמכים האלה:

1. תנאי רישיון עסק מ-11 בספטמבר 2001, תנאים נוספים (שפכים) מ-18 ביולי 2002.
2. תוצאות בדיקות מכמה מועדים, כמפורט בנספח טבלת פירוט הבדיקות.
3. דו"ח סיכום סיור של המשרד להגנת הסביבה מ-14 ביוני 2009.

ניתוח הממצאים

התאמת התנאים ברישיון העסק לתקנים ישראליים

תקן פליטות לאוויר: התקן המחייב כיום לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008, הוא TALUFT 2002. תנאי רישיון העסק קובעים תקן גבוה פי שניים לתחמוצות גופרית וגבוה ב-30% לתחמוצות חנקן. אשר לחומרים אורגניים מקבוצה א' וב', יש התאמה בין תנאי הרישיון לתקן. לא נקבעו ערכים לחד תחמוצת הפחמן. ב-14 ביוני 2009 הוחמרו התנאים על ידי המשרד להגנת הסביבה בסיור שנערך במפעל, אך תנאי הרישיון לא עודכנו.

תקן שפכים: התנאים מחמירים בריכוז כלורידים (360 במקום 430), אולם מאפשרים ריכוז של פי 30 במוצקים מרחפים ופי 2.25 ברמת COD.

התאמה לתקנים בינלאומיים

אוויר: הדרישות החדשות שדרש המשרד להגנת הסביבה קובעות תקן ריכוז חלקיקים ותחמוצות גופרית דומה לדרישות ה-TALUFT 2002 וה-BAT. יש חריגות מ-TALUFT 2002 ב-CO, שם התקן גבוה (ומקל) פי שלושה, ובתחמוצות חנקן ב-30%. יש התאמה בריכוז המותר של חומרים אורגניים (ראו טבלה).

שפכים: ערכי TS, TSS, ו-COD חורגים מהערכים המומלצים ב-BAT (ראו טבלה מצורפת).

עמידה בתנאים

אוויר

ב-18 בנובמבר 2009 הותקן דוד קיטור אשר פעולתו מבוססת על שריפה פולי הקפה המשומשים (במקום שריפה מזוט שהייתה בדוד הישן). בדו"ח זה התייחסנו רק לתוצאות הניטור של הדוד החדש. יצוין שהבדיקות החריגות בוצעו במהלך ההרצה של הדוד והליקויים תוקנו.

2009: חריגות עד 28% בתחמוצות חנקן.

ריכוז הפליטה של דיאוקסינים מארובת הדוד החדש נמוך פי 100 מתקן [TALUFT 2002](#).

2010: חריגה של 48% בריכוז הפליטה של חומרים אורגניים מארובת תנור הקלייה (מחושב לפי חומרים אורגניים סיווג ב') וחריגה של 75% בחלקיקים מארובת המגרען לפי התנאים ברישיון העסק.

שפכים

2009: בוצעו שתי בדיקות. נמצאו חריגות עד 100% בנתרן, חריגה בחומציות השפכים, חריגה של 20% בכלל מוצקים.

2010: בוצעו שלוש בדיקות. נמצאו חריגות עד 100% בנתרן, חריגה של 9% בשמן כללי, 25% בשמן מינרלי, 25% ב COD, 20% בכלל מוצקים.

מטרד הריח

אחד מתוצרי הלוואי של המפעל הוא ריח חזק שמהווה מטרד לתושבי העיר צפת. המפעל ניסה בשנים האחרונות בעקבות תלונות התושבים, ודרישות המשרד להגנת הסביבה שבאו בעקבותיהן, להפחית את הריחות אך הבעיה נמשכת עד היום.

תדירות הבדיקות

אוויר: דיגום ארובות דודי קיטור נדרש אחת לשנתיים וארובות תהליך – אחת לשנה. יש עמידה בדרישות תדירות הבדיקות.

שפכים: דיגום נדרש אחת לחצי שנה. בנוגע ל-2009 מצאנו שתי בדיקות כנדרש. באשר ל-2010 יש עמידה בדרישות התדירות: מצאנו שלוש בדיקות.

שיתוף פעולה מטעם הנהלת המפעל

הנהלת המפעל שיתפה פעולה באופן מלא.

תגובת הנהלת המפעל על ממצאי הדו"ח

מפעל קפה נמס בצפת התקין בשנת 2009 דוח קיטור חדש, בעלות כוללת של 12 מליון ₪, אשר פעולתו מבוססת על שריפת פולי הקפה המשומשים, במקום שריפת מזוט. כחלק מפרויקט זה, הותקנו מערכות סינון לצורך עמידה בתקני ה TA-LUFT שזוהו ע"י המשרד להגנת הסביבה בשיתוף עם נציגי המפעל. הפעלת דוד זה הובילה להפחתה משמעותית בטביעת הרגל הפחמנית של המפעל, זאת עקב הפחתת השימוש במזוט בכ 70%, הפחתה משמעותית בהובלות המזוט למפעל והפחתה משמעותית בפינוי פסולת מהמפעל.

חדשנות זו מהווה BAT בתעשיית יצור קפה נמס ובמגזר הפקת האנרגיה.

בימים אלה מתבצע פרויקט המיועד להפחית את ריכוזי המזהמים בשפכי המפעל.

מפעל קפה נמס צפת מחויב לאיכות הסביבה. הנהלת המפעל מקיימת מזה שנים דיאלוג סביבתי עם תושבי העיר, תוך ניסיון אמיתי וכן לפיתרון סוגיות הנובעות ממוקומו של המפעל: מפעל אשר הוקם בשולי העיר, וברבות השנים הפך מיקומו למרכז העיר, לצד בתי מגורים.

רונית שחר, מנהלת איכות הסביבה, שטראוס ישראל

עלית צפת – פליטות לאוויר ארובות תהליך ודודי קיטור				
מזהם	תקן בתנאי הרישיון מ"ג/מ"ק	תקנים מ-14 ביולי 2009 (דוד קיטור)****	TALUFT 2002	BAT***
חלקיקים	50	20	*50-5	35-60 אבק רטוב 5-20 אבק יבש
SO2	1700	400	* 50-850	-
NO2	450	-	* 100-350	-
CO	-	250	*80	-
חומרים אורגניים מקבוצת סיווג א'	20	-	**20	-
חומרים אורגניים מקבוצת סיווג ב'	100	50	**100	-
חומרים אורגניים מקבוצת סיווג ג'	15	-	-	-

	0.1		-	דיאוקסינים
	[ננוגרם/מק"ת]			
	(#5.2.7.2)			

* (#5. 4.1.2.2-3)

** (# 5.2.5)

***BAT, Food drink and milk industries, p.599

BAT	שחרור למי שטח	תקן ישראלי [1]	תנאים ברישיון העסק	פרמטר
		430	360	כלורידים
		230	130 מעל ריכוז במי הספקה	נתרן
**6-9		6-10	6-9.6	pH
**50	50 (אנגליה) *	30	[2] 1000	TSS
**25		(1981) 3500	3500	TS
**25			-	BOD
**125		(1981) 2000	¹ 4500	COD
		(1981) 100	100	שמנים ושומנים ניתנים להפרדה
		20	20	שמן מינרלי

* BAT, surface treatment of metals and plastics, p. 456

** BAT, Food drink and milk industries p. 600

[1] תקנות המים (מניעת זיהום מים) (מתכות ומזהמים אחרים), התשס"א-2000.

תקנות רישוי עסקים (ריכוז מלחים בשפכים תעשייתיים), התשס"ג-2003.

חוק עזר לדוגמה לרשויות מקומיות (הזרמת שפכי תעשייה למערכת ביוב), התשמ"ב-1981. הושוו אליו רק ערכים שלא הוסדרו בחקיקה מאוחרת יותר.

[2] לפי תנאי המסגרת למפעלי מזון יש לתאם ריכוז גבוה זה עם יכולת הקליטה של המט"ש המקבל. ההקלה של 4500 בערכי COD אושרה על ידי עיריית צפת, לתקופה לא מוגבלת, כמצוין בתנאי הרישיון.